

Abstrakt

VÝCHODISKA. Užívání návykových látek je ve věznicích rozšířeným fenoménem, s nímž se pojí řada přidružených problémů, například vysoký výskyt infekčních onemocnění, recidiva, horší fyzické a duševní zdraví či vysoké náklady na represivní opatření, která však stále nevedou k vymáčení užívání drog. V roce 2016 byl do tuzemské věznice přijat první adiktolog a o dva roky později bylo zřízeno 14 dalších tabulkových míst. Práce přináší ohlédnutí za tímto uplynulým obdobím.

CÍLE. Cílem práce je poskytnout na základě získaných informací pohled na období zavádění a formování specializovaných adiktologických služeb a popsat zkušenosti adiktologů se zaváděním nové služby ve specifickém prostředí věznic. V teoretické části práce jsou dále prezentovány výsledky zahraničních výzkumů o účinnosti vybraných intervencí a strategií a doporučení pro dobrou praxi.

VÝZKUMNÉ OTÁZKY. Výzkumné otázky se zabývají zkušenostmi adiktologů se zaváděním nových služeb a jsou orientovány na čtyři hlavní oblasti: formování pracoviště, klientela, zajišťování kvality a dopady Covid-19 na pracoviště.

METODY. K získání dat byla využita metoda polostrukturovaných rozhovorů s vybranými informanty, kteří nastoupili do věznic v roce 2018 a analýza dokumentů.

VÝSLEDKY. Zkušenosti adiktologů poukazují na některé problematické oblasti, jako například chybějící koncepce služeb, absence jednotných dokumentů, manuálů a postupů, neexistence systému zajištění kvality, omezené možnosti spolupráce s jinými službami, omezená dostupnost profesní podpory a možností rozvoje, diskrepance v pohledu na účel, možnosti a limity služby. Výpovědi dávají nahlédnout na způsoby práce a vývoj pracovišť od počátků k dnešním dnům, na zdroje podpory v počátcích pracovišť a vývoj do současné podoby.

ZÁVĚR. Vstup adiktologie do vězeňství je žádoucím krokem racionální protidrogové politiky. Je třeba provést další výzkum a evaluaci uplynulého období, tak aby bylo možné plánovat budoucí intervence a strategie na základě důkazů.

KLÍČOVÁ SLOVA: adiktologie – vězení – adiktologické služby – závislost – Covid-19 a vězení – drogy a vězni